

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
DO MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
- PARK TYNIEC**

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do <i>Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – Park Tyniec</i>
Zlecniodawca:	Prezydent Miasta Kalisza
Opracowujący:	mgr inż. Agnieszka Wypych
	mgr inż Beata Karkowska

Spis treści

1 Wprowadzenie	6
Podstawa formalno-prawna opracowania	6
Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie	6
2. Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	7
Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania	7
Cele i zawartość dokumentu	7
Powiązania z innymi dokumentami	8
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	8
4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	8
5. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	9
6. Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	9
Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów	9
Stan środowiska	11
Odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji	12
Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności	12
Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	12
Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	12
7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	14
8. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	16
Identyfikacja możliwych oddziaływań	16
Oddziaływanie na wodę	16
Oddziaływanie na zdrowie ludzi	18
Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	19
Oddziaływanie na zasoby naturalne	19
Oddziaływanie na krajobraz	19
Oddziaływanie na klimat	19
Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną	20
Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	21
Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody	21

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii	21
9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	21
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru	22
11. Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	22
12. Materiały źródłowe	22
13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	24
14. Oświadczenie autora prognozy	26

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – Park Tyniec”, sporządzonego w związku z Uchwałą Nr XXXII/473/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – Park Tyniec”.

Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. Uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. Poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. Zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. Bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – Park Tyniec” form zagospodarowania przestrzennego, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Prognoza zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;

- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został także, zgodnie z art. 53 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo z dnia 19.04.2024 r. znak: WOO-III.411.79.2024.PW.1) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kaliszu (pismo z dnia 3.04.2024 r. znak: ON-NS.9011.2.164.2024).

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Miasto Kalisz o powierzchni ok. 6942 ha położone jest w południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego w mezoregionie Wysoczyzny Kaliskiej współtworzącym Nizinę Południowowielkopolską na Nizinach Środkowopolskich. Jest miastem na prawach powiatu i wraz z oddalonym o ok. 20 km Ostrowem Wielkopolskim oraz ościennymi gminami tworzy Aglomerację Kalisko-Ostrowską. Przez teren miasta przebiegają drogi krajowe nr 12 i 25 oraz linia kolejowa nr 14 – łącząca Warszawę – Łódź – Kalisz i Wrocław.

Rysunek 1 Obszar opracowania projektu planu (źródło: ortofotomapa).

Obszar opracowania zajmuje powierzchnię ok. 16,2 ha i znajduje się we wschodniej części miasta Kalisz pomiędzy ulicami Braci Niemajowskich i Żytnią oraz rzeką Swęrdnią i cmentarzem Tynieckim. Prawie cały teren objęty jest ustaleniami obowiązującego „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Tyniec” (uchwała nr XI/135/2003 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 25 września 2003 r.). Plan przeznacza te tereny pod usługi sportu i gastronomii, handlu, usług komercyjnych, usług kultury, zieleni parkową, komunikację i teren cmentarza. Obecnie teren ten nie jest użytkowany zgodnie z jego przeznaczeniem, poza terenami przeznaczonymi pod poszerzenie cmentarza.

Cele i zawartość dokumentu

Zgodnie z analizą planu przedstawioną w *Ocenie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza* (przyjętą Uchwałą nr XXIX/427/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 września 2020 r.) istnieją przesłanki do całkowitej zmiany obowiązującego planu.

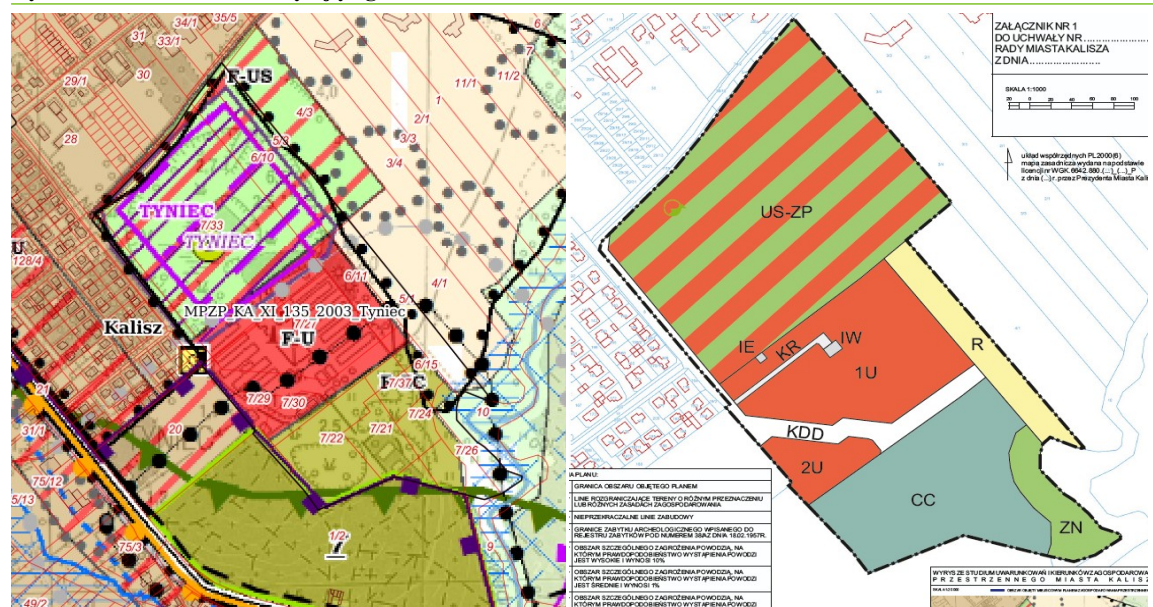
Został on opracowany na podstawie nieobowiązującej już ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, cechuje go nadmierna szczegółowość ustaleń części graficznej – rysunek planu przypomina projekt zagospodarowania terenu w projekcie budowlanym. Z kolei w zapisach dotyczących wskaźników zagospodarowania i zabudowy jest rażąco niekompletny w odniesieniu do obowiązujących przepisów. W świetle przytoczonych faktów podjęto decyzję o przystąpieniu do sporządzenia nowego planu.

Opracowanie planu miejscowego pozwoli na prawidłowe zagospodarowanie przedmiotowego terenu, poprzez ustalenie jego przeznaczenia, określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy, zgodnie z wymogami obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Powiązania z innymi dokumentami

Dla terenu objętego projektem planu w obowiązującym *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza*, przyjętym uchwałą Nr XIV/215/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 września 2019 r., ustalono kierunek zagospodarowania pod tereny sportu i rekreacji, zabudowę usługową, tereny cmentarzy i zieleni nieurządzona w strefie terenów otwartych- symbole jednostek F-US, F-U, F-ZC, F-Z

Rysunek 2 Ustalenia obowiązującego studium.

Rysunek 3 Projekt miejscowego planu zagospodarowanie przestrzennego – Park Tyniec (WYMIENIĆ RYSUNEK MPZP)

Projekt planu dla obszaru opracowania jest zgodny z obowiązującym studium, ponieważ ustala następujące przeznaczenie terenów: usługi sportu i rekreacji oraz zieleni urządzona (US), usługi (U), usługi kultu religijnego (UR), cmentarz czynny (CC), wody powierzchniowe śródlądowe (WS), teren rolnictwa z zakazem zabudowy (RN), zieleni naturalna (ZN), droga lokalna (KDL) droga dojazdowa (KDD), teren komunikacji drogowej wewnętrznej (KR), teren parkingu (KOP), elektroenergetyka (IE), ujęcie wód (IWU).

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie zebranych materiałów oraz szczegółowej wizji terenowej dokonano oceny uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. W trakcie przygotowywania niniejszego opracowania analizie poddano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz dokonano oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu planu oraz przepisami prawa ochrony środowiska.

4 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring środowiska przyrodniczego obszaru objętego projektem planu może polegać na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, którego koordynatorem jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Monitoring może być prowadzony także w ramach indywidualnych zamówień. Zaznaczyć należy, że w przypadku bazowania na wynikach uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, muszą one odnosić się do obszaru objętego projektem planu. Szczególną uwagę powinno się zwrócić na badania dotyczące wód powierzchniowych, wód podziemnych,

poziom hałasu oraz jakości powietrza.

Ponadto kontrole przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i racjonalnym wykorzystaniu zasobów przyrody prowadzą także przez właściwe służby m.in. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, a także wydziały ds. ochrony środowiska urzędów wojewódzkiego, powiatowego oraz miasta Kalisz.

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie Prezydent Miasta Kalisza jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, a zidentyfikowane wnioski, uwagi i zalecenia pozwolą naprawić ewentualne uchybienia i przyczynią się do poprawy stanu środowiska. Po zrealizowaniu ustaleń miejscowego planu, proponuje się monitoring z zastosowaniem metody wskaźnikowej:

- średnie roczne stężenie dwutlenku siarki (SO_2) w powietrzu – raz na rok,
- średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM_{10} w powietrzu – raz na rok,
- średnie roczne stężenie dwutlenku azotu (NO_2) w powietrzu – raz na rok,
- przeprowadzanie okresowych kontroli dokumentów potwierdzających wywóz nieczystości ze zbiorników bezodpływowych, tym częstotliwość ich opróżniania – raz na rok (w przypadku powstania budynków w których odprowadzanie ścieków będzie odbywało się do szczelnych zbiorników bezodpływowych).

Na obecnym etapie projektowania precyzyjne określenie częstotliwości monitoringu oraz podanie jego zakresu jest niemożliwe. Jednak w celu szczegółowego określenia wpływu realizacji ustaleń projektu planu zaleca się aby prowadzenie badań monitorujących stan poszczególnych komponentów środowiska raz w roku. Należy zaznaczyć, że zakres i częstotliwość prowadzonego monitoringu powinien być dostosowany do stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych ustaleń projektu planu, dotyczących lokalizacji nowych inwestycji.

Poza aspektem środowiskowym istotny jest także aspekt społeczny skutków realizacji zapisów planu. Można założyć, że przyjęte rozwiązania będą zadowalające dla przyszłych użytkowników. Obszar opracowania, z uwagi prowadzoną tu eksploatację surowca ilastego, jest terenem przyrodniczo zdegradowanym. Ustalenie w planie przeznaczenia pod tereny sportu i rekreacji oraz zieleni urządzonej pozwoli na poprawę stanu środowiska przyrodniczego kierując się ideą ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju.

5 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na oddalenie obszaru miasta od granic państwa oraz na znikome oddziaływanie planowanej inwestycji.

6 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów

Zagospodarowanie obszaru

Obszar opracowania został wysoce przekształcony w wyniku działalności człowieka - w przeszłości był miejscem eksploatacji powierzchniowej ilów. Decyzją Ministra Środowiska z dnia 24 lutego 2000 roku anulowano z bilansu zasoby surowca ilastego „Tyniec”. Wyróbisko po wydobywaniu ilów cechowały charakterystyczne skarpy i inne nierówności terenowe, najgłębszy z dolów został wypełniony wodą. Teren stanowił swoiste „dzikie wysypisko” – wysypywano tam śmieci oraz gruz budowlany.

Obowiązujący „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – Tyniec” (przyjęty uchwałą nr XI/135/2003 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 25 września 2003 roku) zakładał rekultywację zdegradowanych terenów pokopalnianych na cele rekreacji i sportu oraz poszerzenie istniejącego cmentarza parafialnego. Częściowo zamierzenie to zostało osiągnięte: teren został wyrównany i uporządkowany, a po zachodniej stronie zbiornika wodnego powstał plac zabaw. Nadal znajdują się tam pozostałości zabudowań po cegielni, a także budynek mieszkalny.

Ukształtowanie terenu i warunki geologiczne

Teren opracowania stanowi wysoczyznę przechodzącą w wysoką terasę plejstoceniową erozyjno-akumulacyjną rzeki Prosnicy, a na wschodzie w terasę akumulacyjną holoceniową niską rzeki Śwędry o

spadkach 5-8% a lokalnie nawet więcej. Wysokości bezwzględne kształtują się na poziomie 123,88 m npm przy ulicy Żytniej do 102,4 m npm przy rzece Swędrni. Poziom wody wyrobiska wynosi 110,77 m npm.

Podłoże tego terenu stanowią utwory trzeciorzędowe oraz czwartorzędowe. Utwory trzeciorzędowe to w głównej mierze iły poznańskie o barwach niebiesko-zielonych ze smugami czerwonymi. W częściach spagowych iły przechodzą w mułki. Na terenie wyrobiska iły te były przedmiotem eksploatacji. Nadkład w złożu stanowią osady czwartorzędowe: gliny, muły, piaski gliniaste. Południowa część obszaru (teren wysokiej terasy plejstoceniowej erozyjno-akumulacyjnej rzeki Prosnys) zbudowana jest z utworów wodnolodowcowych piasków drobnych lokalnie pylastych oraz żwirów i pospółek.

Warunki wodne

Teren miasta położony jest w dorzeczu rzeki Prosnys, która płynie z południowego wschodu na północny zachód. W centrum rozdziela się na kanały: Rypinkowski i Bernardyński. Wraz z odpływami: Pokrzywnicką, Piwonką, Swędrnią i Krępicą tworzą rozgałęziony węzeł wodny. Obszar pracowania od strony wschodniej sąsiaduje z rzeką Swędrnią, natomiast od Prosnys położony jest daleko na północ.

Na terenie wyrobiska znajduje się zbiornik wodny, który powstał w wyniku gromadzenia się wody z opadów atmosferycznych w zagłębieniu o nieprzepuszczalnym podłożu.

Gleby

Po zakończeniu eksploatacji cały jej obszar przedstawia całkowicie odmienne stosunki glebowo-wodne niż przed jej rozpoczęciem. Pozostał substrat o charakterze pisku, glin i iłów. Ponadto teren w przeszłości był zasypywany gruzem budowlanym oraz materiałem ziemnym. Klasyfikacja gruntowa jest bardzo różnicowa: znaczną część terenu stanowią nieużytki, ponadto – tereny przemysłowe, mieszkaniowe, inne tereny zabudowane, rekreacyjno-wypoczynkowe oraz drogi. Grunty rolne to ok. 35% całej powierzchni opracowania. Stanowią je jednak głównie słabe gleby V i VI klasy bonitacyjnej. W północnej części terenu występuje także obszar gleb IVb klasy bonitacyjnej.

Szata roślinna i fauna

Pod względem roślinności obszar objęty planem nie pełni istotnych wartości przyrodniczych. Brak jest kompleksów leśnych, łąk, pastwisk i stanowisk naturalnie występujących roślin objętych ochroną gatunkową lub siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie prawnej. Występują tutaj co prawda liczne skupiska drzew są to jednak głównie samosiejki charakterystyczne dla obszarów silnie przekształconych – głównie drzewa liściaste takie jak brzoza brodawkowata, wierzba iwa, jeżyna, wierzba, olcha, a także krzewy oraz zbiorowiska roślin ruderalnych – do najczęściej spotykane należą pokrzywa żegawka i pospolita, tasznik pospolity, mniszek lekarski, wrotycz pospolity, krwawnik pospolity, babka lancetowata.

Na terenie Kalisza znajdują się liczne miejsca występowania ptactwa wodno-błotnego, do najważniejszych z nich poza tymi w dolinie Prosnys należy także ostoja w rejonie glinianki położonej na terenie opracowania planu. Do występujących tam gatunków należą: perkozy, kaczka krzyżówka, łyska zwyczajna, trzcinniczek, trzcinak, potrzos. Spośród wymienionych gatunków perkozy, trzcinniczek, trzcinak i potrzos objęte są w Polsce ochroną ścisłą, wymagających ochrony czynnej (zgodnie z listą zwierząt chronionych zawartą w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Brak natomiast gatunków zagrożonych wyginięciem (znajdujących się na regionalnej czerwonej liście) lub rzadkich.

Ponadto występują tutaj także pospolite gatunki drobnych ssaków, ptaków i owadów, które są najlepiej przystosowane do warunków życia w strefie miejskiej i podmiejskiej. Do pospolicie występujących gatunków chronionych zalicza się: wróble (*Passer domesticus*), sójki (*Garrulus glandarius*), kawki (*Corvus monedula*), dzięcioł duży (*Dendrocopos major*), szpaki (*Sturnus vulgaris*), gawrony (*Corvus frugilegus*), sroki (*Pica pica*), krety (*Talpa europaea*), bezkręgowce (biegacze *Carabus* sp., trzmiele *Bombus* sp.). Na obszarze objętym planem spotykane są sporadycznie gatunki łowne, znajdujące tu dogodne miejsca do żerowania w rejonie gospodarstwa rolnych, m.in.: sarna (*Capreolus capreolus*), lis (*Vulpes vulpes*), bażant (*Phasianus* sp.) kuna domowa (*Martes foina*), zając szarak (*Lepus europaeus*), kuropatwa (*Perdix perdix*). Gatunki te wymienione są w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. 2023r., poz. 2454). Wprowadzić na obszarze objętym planem nie prowadzi się polowań, ale zwierzyńnię zapewnia się właściwe warunki bytowania i przemieszczania zgodnie z prawem łowieckim.

Formy ochrony przyrody na terenie gminy

Obszar objęty projektem planu położony jest poza granicami powierzchniowych form ochrony przyrody ustanowionych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Obszar opracowania położony jest poza korytarzami ekologicznymi o randze krajowej oraz międzynarodowej¹. Najbliższym obszarem pełniącym istotne funkcje przyrodnicze jest dolina rzeki Śwędrni, na zboczu której znajduje się teren opracowania. Stanowi ona lokalny korytarz ekologiczny.

Na północy-zachód od analizowanego terenu (ok. 0,60 km) znajduje się obszar Natura 2000 „Dolina Śwędrni” PLH300034. Obejmuje fragment wspomnianej doliny rzeki Śwędrni i jej dopływu – Żabianki oraz przylegające tereny rozcinanej przez te ciek Wsoczyzny Kaliskiej. Na terenie Kalisza leży jedynie zachodni kraniec SOO o powierzchni ok. 4,3 ha. Dla obszar Natura 2000 „Dolina Śwędrni” nie ustanowiono planu zadań ochronnych, dlatego też dla obszaru opracowania nie zidentyfikowano istniejących i potencjalnych zagrożeń oraz proponowanych działań ochronnych.

Stan środowiska

Wody powierzchniowe

Kalisz jest jednym z większych miast regionu wodnego Warty, który z kolei należy do obszaru dorzecza Odry. Główny element sieci rzecznej Kalisza stanowi rzeka Prosna (lewy dopływ Warty), płynąca z południa na północny zachód. Jej głównymi dopływami na obszarze miasta są ciek: Pokrzywnica, Śwędrnia (dopływy prawe), Piwonka i Krępica (dopływy lewe). Razem składają się na Kaliski Węzeł Wodny (KWW). Zgodnie z klasyfikacją JCWP obszar opracowania położony jest w zlewni rzecznej – „Śwędrnia” (RW600010184829).

Zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowa JCWP jest naturalną częścią wód (NAT), charakteryzuje się złym stanem oraz zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację spowodowaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, a dokładniej wzbogacaniem wód biogenami (w szczególności związkami azotu lub fosforu) powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego. Efektem jest niepożądane zakłócenie biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

Według *Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021* opublikowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Śwędrnia od Żabianki do ujścia (RW600010184829) charakteryzuje zły stan ekologiczny co spowodowane jest zbyt wysokimi poziomami stężenia średniego OWO (ogólny węgiel organiczny), azotu ogólnego i azotu azotanowego, niskim stężeniem tlenu oraz zbyt niskim poziomem indeksu dla makrofitów i ichtiofauny. Z kolei na zły stan chemiczny wpływ ma zbyt wysokie stężenie benzo(a)pienu i difenylesterów bromowanych.

Jakość wód podziemnych

Obszar objęty planem znajduje się w Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 81 (PLGW600081). Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry charakteryzuje się ona dobrym stanem chemicznym i ilościowym oraz nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla przedmiotowej JCWPd jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego. Z kolei zgodnie z *Klasyfikacją jakości wód podziemnych na podstawie monitoringu jakości wód podziemnych wg danych z 2022 roku* opublikowanej przez Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska JCWPd nr 81 została nadana klasa V – wody złej jakości.

Powietrze atmosferyczne

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska, oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy – na terenie województwa wielkopolskiego wydzielono 3 strefy, w tym strefę miasto Kalisz. Badania jakości powietrza dla miasta Kalisz, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadza GIOŚ RWMS w Poznaniu. Wyniki prowadzonych badań publikowane są w postaci Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Zgodnie z ostatnim raportem (za 2023 rok) strefa wielkopolska cechuje się dość dobrą jakością powietrza. W strefie m. Kalisz nie notuje się

¹ W obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kalisza (załącznik nr 1 do uchwały Nr XIV/215/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 września 2019 r.) w południowo-zachodniej części Kalisza przebiega granica krajowego korytarza ekologicznego 37K Dolina Prosny. Z tekstu Studium wynika, że ww. korytarz został wyznaczony w ramach krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Była to pierwsza koncepcja korytarzy ekologicznych opracowana w Polsce (1995 r.). W 2004 r. Zakład Badań Ssaków PAN w Białowieży pod kierownictwem prof. dr. Hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego opracował mapę przebiegu korytarzy ekologicznych, w której nie został wyznaczony korytarz Doliny Prosny.

przekroczeń stężeń substancji chemicznych. Zaliczenie strefy do tej klasy danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza.

Tabela 1 Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2023 pod kątem ochrony zdrowia ludzi

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM 10	PM 2,5	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A

(źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2023. WIOŚ Poznań, 2024)

Gdzie klasa A oznacza, że stężenia zanieczyszczenia nie przekracza poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych.

Odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji

Obszar opracowania, choć nie jest w pełni zainwestowany z uwagi prowadzoną tu eksploatację surowca ilastego, jest terenem przyrodniczo zdegradowanym. Naturalna regeneracja szaty roślinnej i gleby możliwa jest jedynie przy założeniu zupełnego zaniechania użytkowania, co nie jest realnym scenariuszem. Ustalenie w planie przeznaczenia pod tereny sportu i rekreacji oraz zieleni urządzonej pozwoli na poprawę stanu środowiska przyrodniczego.

Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności

Miasto Kalisz, mimo przekształceń środowiska przyrodniczego charakterystycznych dla obszarów zurbanizowanych posiada tereny szczególnie cenne przyrodniczo. Do chronionych elementów środowiska przyrodniczego w mieście należą: Rezerwat Przyrody „Torfowisko Lis”, Obszar Natura 2000 „Dolina Śwędni” oraz liczne pomniki przyrody.

Na samym obszarze objętym projektem mpzp nie występują powierzchniowe formy ochrony przyrody. Nie przedstawia on wartości przyrodniczych, ale też nie oddziałuje znacząco na otoczenie.

Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Polityka przestrzenna miasta Kalisz, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, sformułowana zastała w obowiązującym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza”, przyjętym uchwałą nr XIV/215/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 września 2019 r. Kierunek zagospodarowania przedmiotowego terenu ustalono pod tereny sportu i rekreacji, zabudowę usługową, tereny cmentarzy oraz zieleni nieurządzoną w strefie terenów otwartych.

Na podstawie ww. dokumentu planistycznego i powstających w zgodności z nim miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, będzie następował rozwój przestrzenny miasta. W przypadku braku realizacji ustaleń „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – Park Tyniec” utrzymano by stan istniejący, a więc byłby to teren w przeważającej części niezagospodarowany i zaniedbany, z niewykorzystanym potencjałem. Ustalenia obecnie obowiązującego „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Tyniec” do tej pory nie zostały bowiem zrealizowane, poza terenem przeznaczonym na poszerzenie cmentarza.

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Ujęcia wód podziemnych

Na terenie opracowania (dz. nr 7/12 obręb 055 Tyniec) znajduje się ujęcie wody z utworów jurajskich oznaczone nr VI, woda wydobywana jest z głębokości ok. 120 m wraz ze strefą ochrony bezpośredniej. Ponadto na działce nr 5/1 obręb 055 Tyniec znajduje się także studnia głębinowa nr VIa mająca status odwiertu zastępczego dla odwiertu VI.

Zagrożenie powodziowe

W mieście Kalisz zagrożenie powodziowe stanowią rzeki Proсна, Swędrnia, Trojanówka oraz Kanał Bernardyński. Aktualna ocena ryzyka powodziowego została przedstawiona na mapach zagrożenia powodziowego (MZP) i mapach ryzyka powodziowego (MRP). Obszar opracowania w zakresie jednostek bilansowych RN i ZN znajduje się:

- nieznacznie na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- nieznacznie na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- nieznacznie na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.

Projekt planu na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ustala ograniczenia w zagospodarowaniu terenu w oparciu o przepisy odrębne tj. ustawa Prawo wodne. W jednostce ZN obowiązuje zakaz lokalizowania ciągów komunikacyjnych o nawierzchni nieprzepuszczalnej oraz budowli i urządzeń sportowych i rekreacyjnych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią o $p=1\%$ i $p=10\%$. Ochronę ludzi i mienia przed powodzią realizuje się w szczególności przez kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych. Na jednostkach RN i ZN obowiązuje zakaz zmiany ukształtowania terenu na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią o $p=1\%$ i $p=10\%$. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz jest wysokie i wynosi 10% nie należy lokalizować nowej zabudowy. Zgodnie z Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz.U. UE.L z dnia 06 listopada 2007 r.), ochronę przed powodzią należy rozpatrywać nie tylko w kontekście występującego zagrożenia, czy realizowanych działań technicznych, ale także w kontekście zarządzania ryzykiem powodziowym, którego celem, zgodnie z art. 16 pkt 4) ustawy Prawo wodne, jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

Na obszarze na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% nie obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne, jednakże należy mieć na uwadze, że zagrożenie wystąpienia powodzi o takim prawdopodobieństwie jest realne, dlatego też w projekcie planu wskazano występowanie tego obszaru.

Zabytki archeologiczne

Obszar objęty opracowaniem znajduje się na obszarze miasta Kalisza uznanym za zabytek decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z dnia 18.02.1957 r. - Kl. IV-83/2/57, zmienioną orzeczeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29.11.2013 r. - DOZ-OaiK-6700-310-2/12-13[KD]. W związku z tym, ochronie konserwatorskiej podlegają archeologiczne warstwy kulturowo-osadnicze, a prace ziemne powinny być prowadzone pod nadzorem konserwatorskim

Pole elektromagnetyczne

W granicach obszaru opracowania nie występują napowietrzne sieci elektroenergetyczne wysokich napięć, maszty telefonii komórkowej ani inne obiekty emitujące pole elektromagnetyczne o dużym natężeniu.

Projekt planu miejscowego narzuca uwzględnienie w zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenu oraz ograniczeń w jego użytkowaniu obostrzeń wynikających z przebiegu linii elektroenergetycznych średniego oraz niskiego napięcia zgodnie z przepisami odrębnymi. Zachowując zgodność z przepisami prawa nie przewiduje się negatywnego oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie ludzi.

Hałas

Obszar objęty opracowaniem ze względu na bliskie sąsiedztwo drogi krajowej nr 12 (Łęknica – Dorohusk) jest częściowo narażony na uciążliwy hałas. Zgodnie z mapą akustyczną (zamieszczoną w portalu Regionalnej Zintegrowanej Infrastruktury Informacji Przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej) omawiany teren znajduje się w obszarze oddziaływania hałasu na poziomie 55-60 dB, a w niewielkim zakresie w strefie od 60-65 dB oraz 65-70 dB (ulica Braci Niemojowskich granicząca z planem). W zakresie ochrony przed hałasem, zgodnie z przepisami odrębnymi, teren oznaczony symbolem US kwalifikuje się jako teren rekreacyjno-wypoczynkowy i znajduje się w obszarze oddziaływania hałasu na poziomie 55-60 dB, a w niewielkim zakresie w strefie od 60-65. Ponadto na terenie objętym planem znajduje się obecnie budynek mieszkalny jednorodzinny położony w obszarze oddziaływania hałasu na poziomie 55-60 dB. W przypadku przekroczenia akustycznych standardów jakości środowiska na terenach podlegających ochronie akustycznej należy zastosować skuteczne środki techniczne, technologiczne lub

organizacyjne (m.in. poprzez budowę ekranów akustycznych) ograniczające emisję hałasu, co najmniej do poziomów dopuszczalnych.

Niska emisja

Obszar miasta Kalisz jest zgazyfikowany, występuje również scentralizowany system ciepłowniczy, który z roku na rok jest rozbudowywany.

Powstanie nowej zabudowy usługowej będzie wymagać doprowadzenia przyłączy gazowych. W sąsiedztwie terenu opracowania nie ma scentralizowanego systemu ciepłowniczego, zapisy planu dopuszczają ogrzewanie budynków z indywidualnych źródeł ciepła, co może powodować nieznaczny wzrost emisji pyłów i gazów do powietrza. Warto podkreślić, że na wielkość emisji ma także wpływ zastosowana technologia w systemach pozyskiwania ciepła – nowoczesne rozwiązania znacznie obniżą emisję.

Gospodarka ściekowa

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych może być nieuregulowana gospodarka ściekowa. Sieć kanalizacyjna i wodociągowa na terenie miasta Kalisza jest dobrze rozwinięta. Powstanie nowej zabudowy wymagać będzie doprowadzenia przyłączy.

7 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Przeważająca część dokumentów poruszających problematykę ochrony środowiska przyrodniczego na szczeblu wspólnotowym wywodzi się z kilku fundamentalnych dokumentów międzynarodowych. Istotnym dokumentem poruszającym kwestię ochrony środowiska i zarządzania zasobami przyrody jest *Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek*, który powstał w wyniku dyskusji nad podstawowymi wyzwaniami współczesnego świata. Zawiera on omówienie problemów dotyczących potrzeby badań środowiska, zapobiegania zagrożeniom, zwalczania negatywnych zjawisk w środowisku, ochrony zasobów środowiska, bezpiecznych gospodarek itd. Za najważniejszą zasadę prowadzenia polityk i działań administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli oraz wielu sektorów gospodarki uważa się zasadę zrównoważonego rozwoju sformułowaną na Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” w Rio de Janeiro w 1992 roku („Konwencja o różnorodności biologicznej”). Podczas wspomnianej Konferencji podpisana została Ramowa konwencja Narodów zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) uzupełniona następnie protokołem z Kioto (1997 r.). Protokół zawiera wiążące nakazy dotyczące ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i powstrzymanie niekorzystnych zmian klimatycznych. Podobna problematyka została poruszona na Konwencji w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości (Genewa 1979r.). W ramach ww. działań plan ustala:

- a) zaopatrzenie z sieci ciepłowniczej lub z indywidualnych, niskoemisyjnych lub bezemisyjnych źródeł ciepła – zgodnie z przepisami odrębnymi,
- b) pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł energii o mocy zgodnej z obowiązującymi przepisami.

Do najważniejszych dokumentów wspólnotowych, które dotyczą aspektów ochrony środowiska należy wymienić:

- Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG), nakładającą na Państwa Członkowskie wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych – realizowaną w projekcie planu poprzez docelowe odprowadzanie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej;
- Dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992) – realizowaną w projekcie planu poprzez ustalenia zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu;
- Dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – realizowaną poprzez zapisy dotyczące ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej;
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001) –

realizowaną poprzez sporządzoną prognozę oddziaływania na środowisko;

- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającą dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003) – realizowaną poprzez zapewnienie dostępu do informacji o środowisku w trakcie procedury sporządzania planu;
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującą udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającą w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003) – realizowaną poprzez zapewnienie dostępu do informacji o środowisku w trakcie procedury sporządzania planu;
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko – realizowaną poprzez sporządzoną prognozę oddziaływania na środowisko;
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy - realizowaną w projekcie planu poprzez zaopatrzenie w ciepło z sieci ciepłowniczej, stosowanie ekologicznych źródeł ciepła lub energii elektrycznej;
- Decyzję nr 2009/406/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych (Dz. Urz. UE L z 2009 r. Nr 140, s. 136 z późn. zm. - realizowaną w projekcie planu poprzez zaopatrzenie w ciepło z sieci ciepłowniczej, stosowanie ekologicznych źródeł ciepła lub energii elektrycznej.

Cele ochrony środowiska formułowane na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym mają oczywiście odzwierciedlenie w polskim ustawodawstwie. Wszystkie akty prawne dotyczące ochrony środowiska, w tym: Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawa o ochronie przyrody, których wymogi są także uwzględniane przy opracowaniu planów miejscowych, wdrażają dyrektywy Wspólnoty Europejskiej w zakresie swoich regulacji. Przykładem takiego aktu prawnego jest również np. ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024, poz. 1112), na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza. Poniżej przedstawiono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym, które uwzględniono przy sporządzaniu projektu miejscowego planu:

- utrzymanie norm dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz odpowiednio do niej rozporządzenie z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowanie wartości przyrodniczych określonych w następujących przepisach: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. i Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- gospodarowanie odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach; Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego oraz Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego;
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenie odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonych w przepisach szczegółowych: ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r., Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- lokalizacja obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, optymalizacja potrzeb transportowych, wykorzystywania odnawialnych źródeł energii i zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Polityką ekologiczną państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. również zakłada spójność aktów prawnych na szczeblach gminnym, wojewódzkim oraz krajowym. Ustawodawca nakłada obowiązek zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jednocześnie studium jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Dzięki takiej zależności tych aktów prawnych możliwe jest prowadzenie spójnej i całościowej polityki przestrzennej oraz przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej. Podsumowując ustalenia planu są zgodne i

uwzględniają wymienione powyżej dokumenty i umożliwiając rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie miasta.

8 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W zakresie przewidywanego oddziaływania skutków realizacji projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Identyfikacja możliwych oddziaływań

Sporządzenie „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – Park Tyniec” ma na celu wyznaczenie terenów pod tereny sportowo-rekreacyjne, usługi, zieleń (urządzoną i nieurządzoną), obszar rezerwy pod poszerzenie cmentarza oraz układ komunikacyjny. Należy zaznaczyć, że plan nie przesądza o realizacji konkretnej inwestycji i jej ostatecznym kształcie. Ustalenia planu określają zasady zabudowy i zagospodarowania terenu jakich należy przestrzegać przy jej realizacji. Z tego względu możliwe jest określenie w prognozie jedynie oczekiwanych trendów zmian środowiska na terenie objętym planem i jego otoczenia oraz dokonanie oceny czy jego zapisy skutecznie minimalizują potencjalne zagrożenia dla środowiska jakie mogą powodować ustalenia planu.

Nie przewiduje się znacznego oddziaływania na środowisko w związku z realizacją ustaleń planu. Obszar opracowania posiada możliwość podłączenia dla sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, więc nie ma możliwości zanieczyszczenia wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych. Przeznaczenie terenów ustalone w projekcie planu nie przyczyni się do narażenia ludzi na ponadnormatywny hałas, pole elektroenergetyczne oraz nie stwarza innych zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi. Jedynie w przypadku realizacji poszerzenia cmentarza może okazać się wymagane opracowanie raportu oddziaływania na środowisko.

Oddziaływanie na wodę

Tereny zurbanizowane mogą oddziaływać na wody podziemne i powierzchniowe poprzez zwiększoną produkcję ścieków oraz poprzez zaburzenie naturalnego krążenia wód, kiedy wody opadowe i roztopowe, zamiast wnikać w grunt, są zbierane z powierzchni nieprzepuszczalnych (dachów, placów, ulic) i odprowadzane bezpośrednio do wód powierzchniowych lub oczyszczalni. Z kolei nieoczyszczone wody z dróg i placów bezpośrednio odprowadzone do gruntu mogą również stanowić zagrożenie zanieczyszczeniem.

Istotnym zabezpieczeniem wód powierzchniowych oraz wód podziemnych jest obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W projekcie planu dla obszaru opracowania w zakresie zaopatrzenia projektowanych budynków w wodę ustalono zasilanie w wodę z istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej. Plan dopuszcza w wyjątkowych sytuacjach, tj. w przypadku braku możliwości technicznych przyłączenia przedsięwzięcia do systemu kanalizacji miejskiej, odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych zgodnie z przepisami odrębnymi. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2022r., poz. 1225 ze zm.) określa zasady i wymagania lokalizowania takich zbiorników. Zbiorniki te powinny być to urządzenia o trwałej konstrukcji, ze szczelnym przykryciem, a ich ściany i dno muszą być nieprzepuszczane. Nie dopuszcza się ich sytuowania na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych. W związku z powyższym nawet w wyjątkowych przypadkach lokalizacji tego typu zbiornika, przenikanie nieczystości do gleby jest praktycznie niemożliwe.

W zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych przyjęto odprowadzanie wód opadowych i roztopowych bezpośrednio do ziemi na danej działce budowlanej, w tym do dołów chłonnych i zbiorników retencyjnych, lub do kanalizacji deszczowej, po uprzednim oczyszczeniu zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie prawa wodnego. Projekt planu docelowo ustala odprowadzanie ścieków bytowych oraz przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej (po jej rozbudowaniu), co należy uznać za korzystne z punktu widzenia ochrony jakości środowiska gruntowo-wodnego.

Ponadto plan ustala wskaźniki dotyczące udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy. W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącej zmiany zasobów

ilościowych wód oraz oddziaływania na stan jakościowy wód podziemnych, w tym jednolitej części wód podziemnych, a tym bardziej na stan ekologiczny i chemiczny jednolitej części wód powierzchniowych.

Mimo, że obszar objęty projektem planu położony jest przy rzece Swędnia to tereny przylegające bezpośrednio do rzeki stanowią tereny zieleni naturalnej, które z uwagi na swój charakter są swoistą barierą ochronną dla ciek. Wzdłuż rzeki rozciągają się tereny rolnicze (częściowo znajdujące się również w granicach opracowania). Z tego względu ciek może być obciążony zanieczyszczeniami pochodzącymi ze spływów powierzchniowych z powodu nadmiernej chemizacji rolnictwa. Minimalizacja stosowania pestycydów i nawozów sztucznych, promowanie praktyk rolniczych opartych na naturalnych metodach ochrony roślin może znacząco zmniejszyć zanieczyszczenia trafiające do wód powierzchniowych (a w szerszej perspektywie także do głębokich stref wodnych).

Teren przewidziany pod poszerzenie cmentarza oraz obszar stref sanitarnych wokół cmentarza należy zagospodarować zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych oraz z przepisów wykonawczych, w tym rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarzu. Planowany cmentarz położony jest na wzniesieniu, o terenie ukształtowanym w sposób umożliwiający spływ wód deszczowych.

Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarzu odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studni, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m. Odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociagową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone. Teren cmentarza znajduje się w odległości ponad 150 m od istniejących ujęć wód. Wyznaczenie wokół cmentarza strefy ochrony sanitarnej od cmentarza, w której wyklucza się możliwość budowy nowych budynków mieszkalnych oraz ustalając wymóg zaopatrzenia wszystkich terenów zabudowy znajdujących się w granicach planu w wodę z gminnej sieci wodociagowej eliminuje możliwość negatywnego oddziaływanie na zdrowie i życie ludzi w wyniku zanieczyszczenia wody.

W projekcie planu wyznacza się także teren rolnictwa z zakazem zabudowy. Intensywność i zasady prowadzenia upraw wpływać będą na bioróżnorodność obszaru, stan gleb, możliwość migracji zwierząt z terenów sąsiednich, wzrost eutrofizacji wód powierzchniowych ze względu na stosowanie nawozów. Przy prowadzeniu działalności rolniczej należy stosować zasady dobrej praktyki rolniczej oraz zasad określonych w przepisach odrębnych, w szczególności dotyczących warunków przechowywania nawozów naturalnych oraz dawek i terminów ich stosowania.

Na terenach oznaczonych symbolami US, WS oraz ZN dopuszcza się możliwość realizacji urządzeń melioracyjnych rozumianych jako rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie drenowania, groble, systemy nawodnień grawitacyjnych i ciśnieniowych. Współczesne melioracje mają na celu wprowadzenie pożądanych zmian w ekosystemach rolniczych, leśnych i wodnych, które umożliwiają wzrost ich produktywności i zapewniają ekonomiczną efektywność gospodarowania zasobami przyrody. Wpływ melioracji na środowisko przyrodnicze polega na zmianie kierunku i intensywności procesów w glebie i przyziemnej części atmosfery, a także w rozrządzie zasobów wodnych w czasie i przestrzeni. W wyniku tych działań powstają nowe właściwości ekosystemów. Istnieją techniczne możliwości wykonania takiej regulacji, która, z punktu widzenia ekologicznego, stanowi ciąg wzajemnie powiązanych biotopów umożliwiających rozwój różnych zespołów roślinnych i zwierzęcych. W dolinach rzek gleby użytkowane jako grunty orne lub intensywne użytki zielone regulacja stosunków wodnych (odwodnienie w okresach nadmiernego uwilgotnienia) nie powoduje istotnych zmian w szacie roślinnej i świecie zwierzęcym. Rowy i kanały szczególnie, gdy wypełnione są stale wodą mogą stanowić korzystne siedliska dla bytowania niektórych gatunków roślin i zwierząt. Budowa wałów i zbiorników wodnych ma również pozytywne następstwa dla wielu gatunków roślin i zwierząt.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry określa cele środowiskowe dla JCWP „Swędnia” i są to: osiągnięcie umiarkowanego stanu ekologicznego (złagodzone wskaźniki – azot ogólny, IO, MIR, EFI+PL/ IBI PL; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności ciek dla migracji ichtiofauny (o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D) oraz zapewnienie drożności ciek według wymagań gatunków chronionych. W zakresie stanu chemicznego celem jest osiągnięcie złagodzonych wskaźników benzo(g,h,i)perylen(w), tj. poniżej stanu dobrego, a dla pozostałych wskaźników - stanu dobrego. Do podstawowych działań, które umożliwią osiągnięcie tych celów należą ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa, uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową, a jako działanie uzupełniające – zapewnienie ciągłości biologicznej rzek i potoków. Jak wykazano powyżej ustalenia projektu planu nie tylko nie zagrażają osiągnięciu ustalonych celów, a wręcz mogą przyczynić się do ich realizacji – zapisy planu regulują sposób odprowadzania

ścieków, bezpośrednio wzdłuż cieków ustalają tereny zieleni naturalnej.

Oddziaływanie na zdrowie ludzi

O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Hałas

Zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, należy wskazać tereny, które należą do poszczególnych rodzajów terenów (wskazanych w art. 113 ust. 2 ww. ustawy), dla których ustalone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Analizując obecny stan zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisz stwierdza się, że tereny usług zlokalizowane są blisko potencjalnych terenów, na których komfort akustyczny musi być zachowany. Na obecnym etapie oceny nie można jednak stwierdzić, czy obecność terenów usługowych będzie powodowała przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, zgodnie z przepisami odrębnymi. Nie są bowiem znane dokładne parametry zagospodarowania terenu, jakie będą tu ustalone. Poza tym niewiele wiadomo o konkretnych rozwiązaniach samych terenów usług czy też ogólnego rodzaju prowadzonej działalności. Ten aspekt będzie musiał być sprawdzony szczegółowo na poziomie oceny oddziaływania konkretnego przedsięwzięcia na środowisko. Na obecnym etapie wskazuje się na potencjalne zagrożenie płynące z takiego zagospodarowania terenu jakie jest przedstawione w projekcie mpzp. Same zapisy mpzp regulują jednak sposób ochrony terenów, na których komfort akustyczny musi być zachowany poprzez nakaz zachowania odpowiedniego komfortu akustycznego na nich. Wyznacza to ramy dla przyszłych przedsięwzięć na tych obszarach i zapis ten, biorąc pod uwagę charakter miejscowego planu, wydaje się wystarczający. Nie przewiduje się, aby pozostałe tereny znajdujące się wokół obszaru opracowania były źródłem uciążliwego hałasu, który przekraczałby dopuszczalne poziomy.

Powietrze

Stan powietrza na terenie Kalisz ocenia się jako dobry, choć odnotowano stężenia benzo(a)pirenu przekraczające poziom docelowy. W „Programie ochrony powietrza dla strefy miasto Kalisz” (Uchwała Nr XXI/392/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.) wskazano działania naprawcze, które należy stosować na etapie opracowywania planów zagospodarowania przestrzennego poprzez odpowiednie zapisy w tym zakresie tj.:

- stosowanie układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta,
- stosowanie zieleni izolacyjnej i zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych,
- kształtowanie zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza na terenie regeneracji i przewietrzania,
- stosowanie odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej towarzyszącej zabudowie
- tworzenie publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków, skwerów,
- stosowanie ekologicznego sposobu ogrzewania (gazowe, elektryczne, z miejskiej sieci ciepłowniczej, pompy ciepła, piece retortowe).
- wdrażania rozwiązań systemowych dedykowanych rozwojowi ruchu rowerowego i pieszego.

Zapisy planu uwzględniają powyższe wskazania w zakresie w jakim dotyczą ustalonego przeznaczenia terenu i przedmiotu regulacji, które stanowią akty prawne tego typu.

Realizacja ustaleń planu może przyczynić się do powstania nowych źródeł zanieczyszczeń, a tym samym zwiększenie ich ilości. Zabudowa usługowa może być nowym źródłem zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-gospodarczego (emisje ze spalania paliw grzewczych), jednak w niewielkim stopniu. Projekt planu ustala ogrzewanie budynków ze źródeł indywidualnych, z zastosowaniem wysokosprawnych źródeł ciepła, ograniczających emisję zanieczyszczeń do środowiska, a także dopuszcza indywidualne systemy pozyskiwania ciepła, w tym z odnawialnych źródeł energii (paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła). Przewiduje się, że nowoczesne rozwiązania znacznie obniżą emisje. Co więcej projekt planu ustala przeznaczenie znacznej powierzchni obszaru jako tereny zieleni, natomiast dla projektowanych terenów zabudowy ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Ustalenia plan zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego) w związku z czym prawdopodobieństwo powstania obiektów uciążliwych jest niewielkie.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Przekształcenia związane z budową nowych obiektów

W przypadku badanego terenu pokrywa glebowa w wyniku długoletniej działalności eksploatacyjnej i pracy cegielni na znacznym obszarze została zniszczona. Zagospodarowanie terenu zgodnie z planem wpłynie na jego uporządkowanie, z czym wiązą się pewne przekształcenia terenu powstałe głównie na etapie prowadzenia prac budowlanych. Przewiduje się jednak, że będą to nieznaczne przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi np. poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych obiektów lub podjazdów itp. Z kolei wprowadzenie dużej ilości zieleni przyczyni się do umocnienia skarp i przyspieszy przebieg procesów glebotwórczych.

Skażenia gleb

Ochrona gleby polega na jej racjonalnym gospodarowaniu, zachowaniu wartości przyrodniczych, ograniczeniu zmian naturalnego ukształtowania, utrzymaniu jej jakości co najmniej na poziomie wymaganych standardów lub doprowadzenie jej do wymaganych standardów jeśli nie są one dotrzymane. Ustalenia planu nie przewidują możliwości lokalizacji obiektów stanowiących zagrożenie ryzykiem skażenia gleby.

Teren przewidziany pod powiększenie cmentarza, położony jest na wzniesieniu, o terenie ukształtowanym w sposób umożliwiający spływ wód deszczowych, znajduje się w oddaleniu od istniejących zwartych obszarów zabudowanych, od ujęć wody oraz od istniejących studni. Realizacja cmentarza może wiązać się z naruszeniem struktury gleby, jej profilu oraz skażeniem gleby. Analiza terenu istniejącego cmentarza oraz terenu przeznaczonego pod jego powiększenie wykazała, że teren ten spełnia warunki sanitarne lokalizacji cmentarza określone w ustawie o cmentarzach i chowaniu zmarłych oraz w przepisach wykonawczych, w tym rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze.

Na obszarze planu stwarza się warunki dla rozbudowy systemów infrastruktury technicznej. Istotne dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych jest określenie sposobu odprowadzania ścieków z terenów zabudowanych. Projekt planu docelowo ustala odprowadzanie ścieków bytowych oraz przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej (po jej rozbudowaniu), co należy uznać za korzystne z punktu widzenia ochrony jakości środowiska gruntowo-wodnego.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

W granicach obszaru opracowania występowało złoż surowców ilastych ceramiki budowlanej „Tyniec”, którego eksploatacja została zaniechana. Złożo zostało skreślone z bilansu zasobów w dniu 31 grudnia 2000 roku, a zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego brak jest zasobów geologicznych i przemysłowych.

Oddziaływanie na krajobraz

Zgodnie z wynikami Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego (uchwała nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r.) teren objęty opracowaniem nie znajduje się w krajobrazie priorytetowym i w krajobrazach w obrębie obszarów prawnie chronionych.

W wyniku realizacji planu przewiduje się stopniowe przekształcenie obszaru opracowania w kompleks rekreacyjno wypoczynkowy z towarzyszącą zielenią, usługi, część terenu teren cmentarza (częściowo już istniejącego), obszar wzdłuż Śwędwni to tereny zieleni. Należy podkreślić, że obszar opracowania stanowią tereny już przekształcone, a także zdegradowane w wyniku eksploatacji występujących tam surowców. Obecnie obszar nie przedstawia cennych walorów krajobrazowych, co może ulec zmianie w wyniku realizacji ustaleń planów. Plan w zakresie parametrów zabudowy ustala wysokość zabudowy do 15 m (wyjątek stanowią dominanty przestrzenne – do 27 m), w zakresie udziału powierzchni biologicznie czynnej dla terenów: US określono na minimum 70% działki budowlanej, dla terenu U, UR, CC – 25%. Powyższe ustalenia wpisują się w obecną koncepcję zagospodarowania terenów sąsiednich, nie naruszają ładu przestrzennego w tym rejonie. Dzięki zapisom planu zabudowa na tym terenie będzie rozwijała się w sposób zaplanowany i harmonijny.

Oddziaływanie na klimat

Poza naturalnymi czynnikami (tj. promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru), wtórnie na klimat wpływa także zagospodarowanie terenu i emisja gazów cieplarnianych. W wyniku realizacji ustaleń planu (wzrostu powierzchni zabudowy w stosunku do stanu istniejącego) może nastąpić lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat.

Monitoring wpływu zmian klimatu jest działaniem niezwykle istotnym i został wskazany w odniesieniu do poszczególnych sektorów i obszarów w ramach właściwych kierunków działań SPA2020 (Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030).

Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Do najważniejszych działań, które będą realizowane w ramach projektu planu będzie przede wszystkim ochrona powietrza zgodnie z przepisami odrębnymi; zaopatrzenie w ciepło z sieci ciepłowniczej, stosowanie ekologicznych źródeł ciepła lub energii elektrycznej (możliwość wykorzystania OZE) oraz ustalenie dużych powierzchni biologicznie czynnych w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni.

Na terenie Kalisza obowiązuje Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Kalisz, który określa szczegółowe cele ograniczenia niskiej emisji w mieście oraz działania, zadania i środki zaradcze. Ustalenia planu w większości są spójne z planem gospodarki niskoemisyjnej: zaopatrzenie w energię elektryczną z sieci elektroenergetycznej; zaopatrzenie w wodę z miejskiej sieci wodociągowej, poprzez istniejące i projektowane wodociągi; zasilanie w gaz z sieci gazowej średniego ciśnienia; zaopatrzenie w energię ciepłą z sieci ciepłej lub z indywidualnych, niskoemisyjnych lub bezemisyjnych źródeł ciepła; odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do miejskiej sieci kanalizacyjnej; możliwość zaopatrzenia w ciepło oraz zaopatrzenia w energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii (panele fotowoltaiczne, pompy ciepła), z wyłączeniem elektrowni wiatrowych.

Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Z uwagi na ubogą szatę roślinną i silne przekształcenie obszar objęty planem nie pełni istotnych funkcji przyrodniczych (nie licząc pewnych gatunków ptactwa błotnego). Niskie walory przyrodnicze tego terenu są wynikiem przekształceń jakie dokonały się na tym terenie. W związku z tym nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na ekosystem i różnorodność biologiczną wynikających z przeznaczenia części obszaru pod tereny zabudowane. Analizowany projekt planu realizuje cele ustawy o ochronie przyrody poprzez m.in.: zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenu oraz określenie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Ponadto wprowadza się ochronę przed hałasem oraz innymi czynnikami związanymi z działalnością człowieka. Pozytywnym ustaleniem planu, mającym również wpływ na roślinność, jest zakaz lokalizacji na terenie planu nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego). Wyznaczenie w planie terenów przeznaczonych pod rekreację z zielenią towarzyszącą przyczyni się do rekultywacji terenów zdegradowanych. Zieleń przyczyni się do umocnienia skarp i zabezpieczenia przed osuwiskami, współtworząc ekosystem miasta. Należy jednak mieć na uwadze, że każdy gatunek obcy może w przyszłości stać się gatunkiem zagrażającym rodzimej bioróżnorodności; w odniesieniu do drzew status inwazyjnych zyskały w ostatnich dziesięcioleciach np. jesion pensylwański, dąb czerwony, a regionalnie i lokalnie także bożodrzew gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski. Wprowadzanie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie w nim gatunków obcych, jest co do zasady zakazane.

Planowany sposób zagospodarowania terenu nie wpłynie negatywnie na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i grzybów objętych ochroną, gdyż takie nie występują na terenie planu. Nie wpłynie także negatywnie na chronione gatunki pospolite zwierząt (są to przede wszystkim ptaki), gdyż one znajdują sobie swoje miejsca bytowania w zieleni, która zostanie wprowadzona w ramach powierzchni biologicznie czynnej. Plan dopuszcza co prawda pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł energii (z wyłączeniem siłowni wiatrowych) jednak wytwarzanie energii będzie ograniczone jedynie do zaspokojenia potrzeb indywidualnych. W związku z tym w przypadku zasilania budynków w energię z wykorzystaniem paneli fotowoltaicznych będzie to głównie montaż na dachach, ewentualnie na gruncie ale w granicach własnej działki. Nie będą to instalacje o dużej powierzchni (plan nie dopuszcza możliwości lokalizacji farm fotowoltaicznych), które mogłyby przyczyniać się do odbijania światła czy mieć wpływ na bytowanie lokalną faunę, w szczególności zaś ptaki.

Na terenie opracowania znajduje się ostoja ptactwa błotnego na terenie oznaczonym na rysunku planu symbolem WS, wokół którego wyznaczono nieprzekraczalne linie zabudowy, a ustalenia planu przewidują ochronę przed hałasem i innymi czynnikami związanymi z działalnością człowieka. Ponadto wokół zbiornika ustalono tereny sportu i rekreacji z minimalną powierzchnią biologicznie czynną równą 70%. Respektowanie zapisów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt oraz w Dyrektywie 2009/147/WE z 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa zapewni ochronę ostoi ptactwa.

Na etapie realizacji ustaleń projektu planu, należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze: zakazów niszczenia gniazd i siedlisk gatunków chronionych oraz

przypadkowego płoszenia, określonych w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej grzybów, rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej roślin, a także określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478). Przed podjęciem jakichkolwiek prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych.

Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Obszar objęty opracowaniem znajduje się na obszarze miasta Kalisza uznanym za zabytek decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z dnia 18.02.1957 r. - Kl. IV-83/2/57, zmienioną orzeczeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29.11.2013 r. - DOZ-OaiK-6700-310-2/12-13[KD]. W związku z tym, ochronie konserwatorskiej podlegają archeologiczne warstwy kulturowo-osadnicze, a prace ziemne powinny być prowadzone pod nadzorem konserwatorskim.

Na terenie objętym planem znajdują się także stanowiska archeologiczne nr 66-39/96 i 66-39/95. W przypadku prowadzenia realizacji inwestycji naruszającej grunt na obszarze ww. stanowisk obowiązują nakaz przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami.

Oceniając dobro materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich, stwierdzić należy jednoznacznie, że zapisy projektu planu służą ogólnemu rozwojowi miasta, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przy racjonalnym wykorzystaniu już istniejących elementów zagospodarowania.

Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Na terenie objętym opracowaniem nie występują obszary i obiekty chronione. Najbliższy obszar Natura 2000 to SOO 300034 „Dolina Śwędni” położony na północy-zachód od analizowanego terenu w odległości ok. 0,60 km.) dla którego nie ustanowiono planu zadań ochronnych. W związku z tym dla obszaru objętego opracowaniem nie zidentyfikowano istniejących i potencjalnych zagrożeń oraz proponowanych działań ochronnych. Nie przewiduje się, aby ustalenia planu mogły oddziaływać na obszary chronione.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Na terenie objętym opracowaniem obecnie nie ma zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, którą zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska rozumie się jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. Projekt planu poprzez ustalone przeznaczenie nie dopuszcza więc powstania zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

9 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska w projekcie planu zostały rozwiązane w sposób prawidłowy. Projekt planu w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustala:

- zakaz lokalizacji działalności, powodującej przekroczenie standardów jakości środowiska poza działką budowlaną, do której inwestor posiada tytuł prawny, w zakresie hałasu, zanieczyszczeń powietrza, zanieczyszczenia gleby oraz emisji pól elektromagnetycznych;
- zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii;
- zakaz lokalizacji działalności gospodarczej polegającej na odzysku i unieszkodliwianiu odpadów, w szczególności ich składowania, przeładunku, zbierania, przetwarzania, obróbce i spalania;
- zakaz odprowadzania ścieków bezpośrednio do gruntu.

Ponadto w zakresie granic i sposobu zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych projekt planu ustala:

- w terenie ZN i R ograniczenia w zagospodarowaniu w oparciu o przepisy odrębne w związku z częściowym położeniem w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią: na którym

prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi $Q=1\%$ oraz na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% ;

- ograniczenia w zagospodarowaniu terenu w oparciu o przepisy odrębne na terenach znajdujących się w granicach stref sanitarnych wokół cmentarza (50 m i 150 m).

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Nie przewiduje się, aby ustalenia planu negatywnie oddziaływały na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, ponieważ w granicach jego opracowania oraz jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszary chronione.

10 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Niniejsza prognoza opracowywana była równocześnie z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W trakcie prac dokonano analizy istniejących uwarunkowań oraz rozważono różne warianty ich wykorzystania i ochrony. Projekt planu uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym. Niniejsze opracowanie jednoznacznie wskazuje, że realizacja ustaleń planu nie wpłynie znacząco na środowisko i nie będzie miało wpływu na obszary chronione (w tym obszar Natura 2000). Ocenia się, że przyjęte rozwiązania zabezpieczają możliwość negatywnego wpływu inwestycji na środowisko. W związku z tym nie ma potrzeby ustanawiania rozwiązań alternatywnych do tych zawartych w ocenianym projekcie planu.

11 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r., poz. 1290 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 82),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2024 r., poz. 1292),
- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. z 2025 r., poz. 1590),
- Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r. nr 52 poz. 315),
- Rozporządzenie z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 r. poz. 112),
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2022 r. poz. 2380),
- Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

12 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano na m.in. podstawie następujących materiałów:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kalisza (Uchwała Nr

XIV/215/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 września 2019 r.),

2. Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kalisza, Wrocław, 2016,
3. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Kalisza – aktualizacja (Kalisz, 2022 rok),
4. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 335)),
5. Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, (Uchwała Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.)
6. Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 794)) ,
7. Program Ochrony Środowiska dla Kalisza – Miasta na prawach powiatu na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018.
8. Program ochrony powietrza dla strefy miasto Kalisz (Poznań, 2020 rok)
9. Program ochrony powietrza w zakresie pyłu PM_{2,5} dla strefy miasto Kalisz (Poznań, 2023 rok)
10. Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim raport za rok 2022 (Poznań, 2023 r.)
11. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Warszawa, październik 2013 r.)
12. Tereny wodonośne Kalisza i ich znaczenie dla ochrony ptaków wodno-błotnych, T. Wilżak, Urząd Miejski w Kaliszu, 2005,

oraz

1. apgw.gov.pl – Strona Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu
2. geoserwis.gdos.gov.pl - Strona Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
3. geoportal.pgi.gov.pl – Strona Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowy Instytut Badawczy
4. sipwww.pl – System Informacji Przestrzennej Województwa Wielkopolskiego

13 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Zawartość i główne cele ocenianego dokumentu

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – Park Tyniec” sporządzonego w związku z uchwałą Nr XXXII/473/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 listopada 2020 r. Obszar opracowania obejmuje w przeważającej części teren na którym obowiązują ustalenia *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Tyniec* (uchwałą Nr XI/135/2003 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 25 września 2003 r) oraz działki nr 4/3 i 4/4 (obr. 055 Tyniec), które nie posiadają planu miejscowego.

W obowiązującym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza” (uchwała Nr XIV/215/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 września 2019 r.) ustalono kierunek zagospodarowania pod tereny sportu i rekreacji, zabudowę usługową, tereny cmentarzy ni zieleni nieurządzona w strefie terenów otwartych – symbole jednostek F-US, F-U, F-ZC, F-Z.

Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska

Obszar opracowania zajmuje powierzchnię ok. 16,2 ha i znajduje się we wschodniej części miasta Kalisz pomiędzy ulicami Braci Niemojowskich i Żytnią oraz rzeką Swęrdnią i cmentarzem Tynieckim. W prognozie przedstawiono stan środowiska przyrodniczego oraz potencjalne problemy wynikające z realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.

Omawiany teren został wysoce przekształcony w wyniku działalności człowieka - w przeszłości był miejscem eksploatacji powierzchniowej łąk. Ustalenia obowiązującego dotychczas planu, które zakładały rekultywację zdegradowanych terenów pokopalnianych na cele rekreacji i sportu oraz poszerzenie istniejącego cmentarza parafialnego, zostały zrealizowane w niewielkim stopniu.

Dla obszaru objętego projektem planu nie występują ograniczenia środowiskowe, tj. położenie w granicach obszarów Natura 2000 i innych obszarów chronionych, występowanie gleb klas chronionych I-III, występowanie złóż surowców naturalnych. W granicach planu występuje ostroja ptactwa błotnego z gatunkami objętymi ochroną (perkozek, trzciniczek, trzcinak i potrzos). Obszar opracowania znajduje się także w niewielkiej części (płd-wsch kraniec w meandrze Swęrdni) na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% oraz średnie i wynosi 1%, a także na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%. Obszar objęty opracowaniem znajduje się na obszarze miasta Kalisza uznanym za zabytek decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu, w związku z tym podlega ochronie konserwatorskiej.

Przewidywane oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu

Przy zachowaniu zgodności z nakazami i ustaleniami zawartymi w projekcie planu oraz przy dotrzymaniu odpowiednich standardów jakości środowiska i innych przepisów odrębnych, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na **zdrowie i bezpieczeństwo ludzi**.

W ocenie wpływu na **zwierzęta i rośliny** stwierdzono, że realizacja ustaleń planu nie stwarza negatywnych oddziaływań na ekosystem i różnorodność biologiczną. Obszar opracowania cechują niskie walory przyrodnicze, które są wynikiem przekształceń jakie dokonały się na tym terenie w związku z eksploatacją powierzchniową łąk. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na **zasoby jakościowe i ilościowe wód**. Przy realizacji zabudowy zgodnie z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się możliwości zanieczyszczenia ani istotnego zaburzenia naturalnego krążenia wód.

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń wprowadzanych do **powietrza** jest emisja antropogeniczna pochodząca głównie z sektora bytowego, tzw. emisja niska, i komunikacyjnego. W przypadku realizacji ustaleń planu będzie to oddziaływanie nieznaczne, sezonowe, zależne od warunków atmosferycznych.

Nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na **powierzchnię ziemi**, w trakcie realizacji ustaleń planu będzie dochodzić jedynie przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi. Projektowana zieleń przyczyni się do umocnienia skarp i przyspieszy przebieg procesów glebotwórczych.

W odniesieniu do **krajobrazu**, nie przewiduje się znaczących przekształceń, realizacja projektu planu przyczyni się do zwiększenia walorów krajobrazowych.

W wyniku wzrostu powierzchni zabudowy przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat. Dla klimatu może mieć znaczenie realizacja polityki niskoemisyjnej, tj.: zaopatrzenie w ciepło z sieci ciepłowniczej, stosowanie ekologicznych źródeł ciepła lub energii elektrycznej (możliwość wykorzystania OZE) oraz ustalenie dużych powierzchni biologicznie czynnych w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni.

W obszarze opracowania nie występują **obszary chronione** na mocy ustawy o ochronie przyrody,

nie licząc pewnych gatunków ptactwa błotnego objętych ochroną, w prognozie nie zidentyfikowano jednak żadnych negatywnych oddziaływań.

Z uwagi na położenie obszaru opracowania na obszarze miasta Kalisza uznanym za zabytek decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu zapisy planu ustalają ochronę konserwatorską, zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Ponadto analizy dokonane w prognozie wykazały:

- Realizacja ustaleń planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.
- Realizacja ustaleń planu nie będzie oddziaływała na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania i jego bezpośrednim sąsiedztwie, w związku z czym nie przewiduje się rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.
- Realizacja ustaleń planu nie będzie w istotny sposób oddziaływała na środowisko, w związku z czym nie wskazuje się działań alternatywnych.

14 Oświadczenie autora prognozy

Kalisz, dnia 4.12.2025 r.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Zgodnie z artykułem 74a ust. 1 z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024, poz. 1112 ze zm.)

o ś w i a d c z a m

że jako kierownik zespołu autorów „Prognozy oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – Park Tyniec” spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj. ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Z-ca Naczelnika
Wydziału Budownictwa,
Urbanistyki i Architektury
mgr inż. Agnieszka Wypych